

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report)
ประจำเดือนกรกฎาคม 2569

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับจีน (สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรที่สำคัญจากไทยของจีน)

รายการ	เดือนมิถุนายน 2569				เดือนมกราคม - มิถุนายน 2569			
	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	ปริมาณ นำเข้า (ตัน)	%Δ Y/Y	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	ปริมาณ นำเข้า (ตัน)	%Δ Y/Y
น้ำยาง (HS 4001.1000)	10.85	-44.38	6,632	-52.66	167.28	-26.13	119,674	-19.74
ยางแผ่นรมควัน (HS 4001.2100)	5.95	-43.45	2,286	-48.12	144.46	-9.07	65,734	0.15
ยาง TSNR (HS 4001.2200)	84.87	22.21	37,526	0.43	554.35	-22.81	277,915	-21.89
ยางผสม (HS 4002.8000)	350.48	6.82	172,163	-0.41	1,833.77	2.81	955,115	6.11
ทุเรียน (HS 0810.6000)	923.49	4.49	220,835	-0.09	3,784.98	48.18	826,630	50.32
มังคุด (HS 0804.5030)	139.00	-13.40	61,278	-22.64	313.05	-7.44	112,890	-21.31
ลำไย (HS 0810.9030)	0.41	-69.45	208	-77.96	168.16	-32.98	130,856	-38.13
มะพร้าว (HS 0801.1200) In the inner shell (endocarp)	23.69	29.64	26,873	10.52	153.26	42.18	235,839	105.24
มันสำปะหลังแห้ง (HS 0714.1020)	9.13	-93.25	37,573	-94.55	180.52	-65.53	757,893	-71.84
ข้าวสาร (HS 1006.3020)	14.48	-41.57	17,940	-62.37	76.69	-48.76	110,580	-56.32
กุ้งและปู (HS 0306)	25.85	-8.02	2,503	-3.03	148.48	8.07	14,031	5.91

หมายเหตุ: %Δ Y/Y หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า

2. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม (ข้อมูลจากเว็บไซต์ศุลกากรแห่งชาติจีน)

● สถานการณ์การนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตรเดือนมกราคม - มิถุนายนของจีนปี 2569 มีมูลค่าการนำเข้าส่งออกรวม 163,780 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีการส่งออกสินค้าเกษตร มูลค่า 52,969 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.4 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า และมีการนำเข้าสินค้าเกษตร มูลค่า 110,811 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5 โดยจีนเสียดุลการค้ามูลค่า 57,842 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

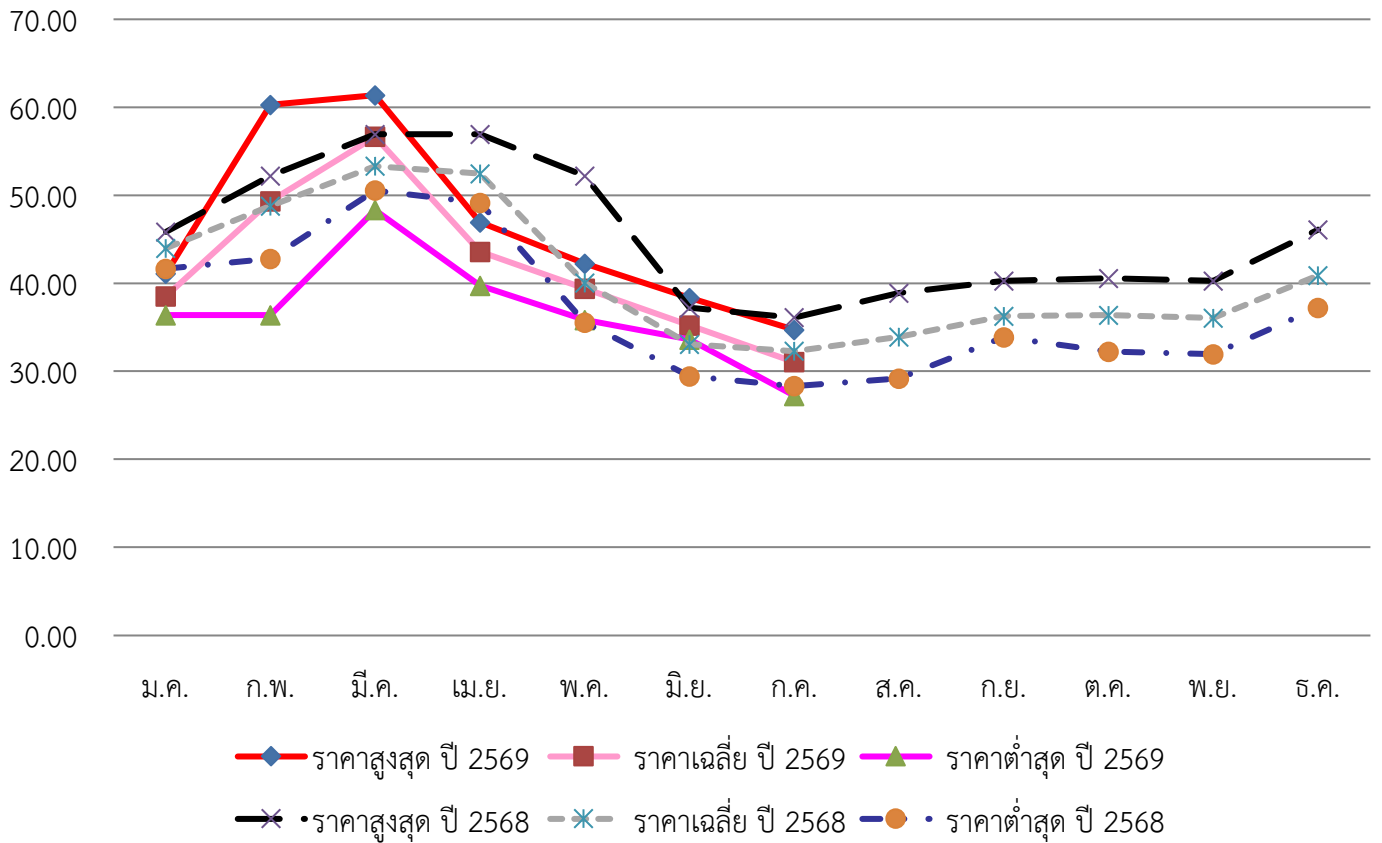
รายการ	เดือนมิถุนายน 2569				เดือนมกราคม - มิถุนายน 2569			
	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่าส่งออก (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่าส่งออก (ล้าน USD)	%Δ Y/Y
ธัญพืชและพืชอาหาร	7,670.41	26.6	155.94	22.0	30,260.39	14.5	858.74	-1.5
น้ำมันพืชบริโภค	700.85	-17.5	n/a	n/a	4,469.67	15.0	n/a	n/a
ผักและเห็ดบริโภค	n/a	n/a	1,061.20	-3.4	n/a	n/a	6,130.31	-6.9
ผลไม้สด/แห้ง และนัต	2,038.15	4.1	532.02	30.6	10,304.57	2.6	3,787.54	17.5
เนื้อสัตว์และเครื่องใน	2,419.67	26.4	290.53	38.9	13,152.63	13.8	1,496.31	32.8
สินค้าสัตว์น้ำ	1,950.48	24.7	1,819.00	10.6	12,095.07	27.5	9,787.79	-0.2
ฝ้าย	198.14	262.6	n/a	n/a	1,578.36	81.8	n/a	n/a
น้ำตาลบริโภค	108.58	-46.2	n/a	n/a	462.42	-8.9	n/a	n/a

● เดือนมิถุนายน 2569 จีนมีการนำเข้ายางพาราธรรมชาติ (HS 4001) 208,791 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนมิถุนายนของปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.30 มูลค่านำเข้า 424.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.44 โดยมีการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 รวม 1,405,022 ตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ลดลงร้อยละ 3.49 มูลค่านำเข้า 2,591.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 6.36 และมีการนำเข้ายางสังเคราะห์ (HS 4002) 383,576 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนมิถุนายนของปี 2568 ลดลงร้อยละ 8.84 มูลค่านำเข้า 863.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.43 โดยมีการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคม-มิถุนายนของปี 2569 รวม 2,530,365 ตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ลดลงร้อยละ 3.39 มูลค่านำเข้า 4,976.25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 3.73

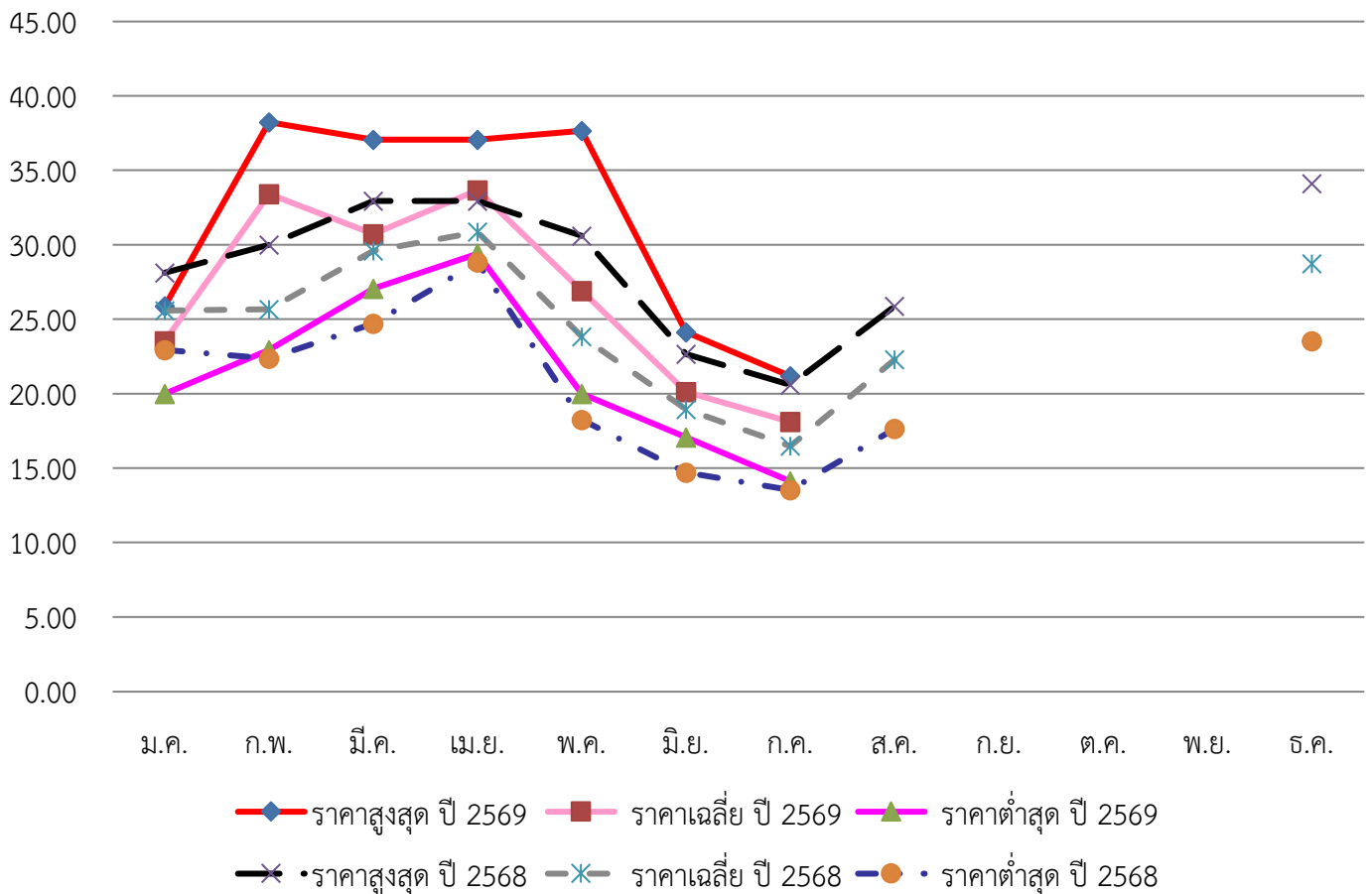
● ราคาทุเรียน มังคุด ลำไย และมะพร้าวอ่อนไทยที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว เดือนกรกฎาคม 2569

ชนิดผลไม้	ราคาเฉลี่ย ก.ค. 69 (หยวน/กก.)	ราคาเฉลี่ย ก.ค. 68 (หยวน/กก.)	%Δ Y/Y
ทุเรียน	31.07	32.31	-3.83
มังคุด (เกรด 1)	18.11	16.48	9.88
ลำไย (เกรด 1)	11.86	12.75	-6.95
มะพร้าวอ่อน	11.31	11.42	-0.89

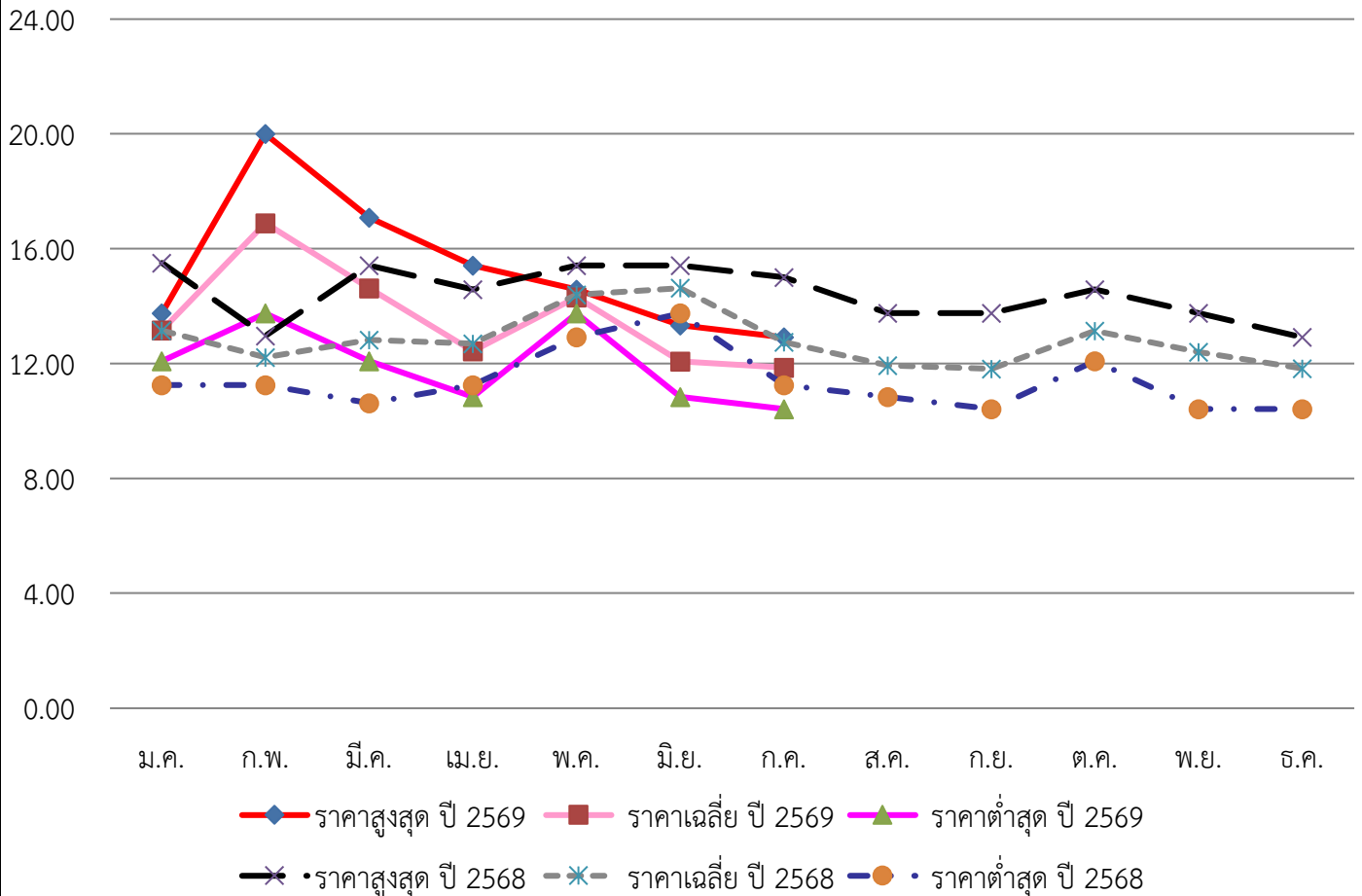
กราฟแสดงราคาขายส่งทุเรียนไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

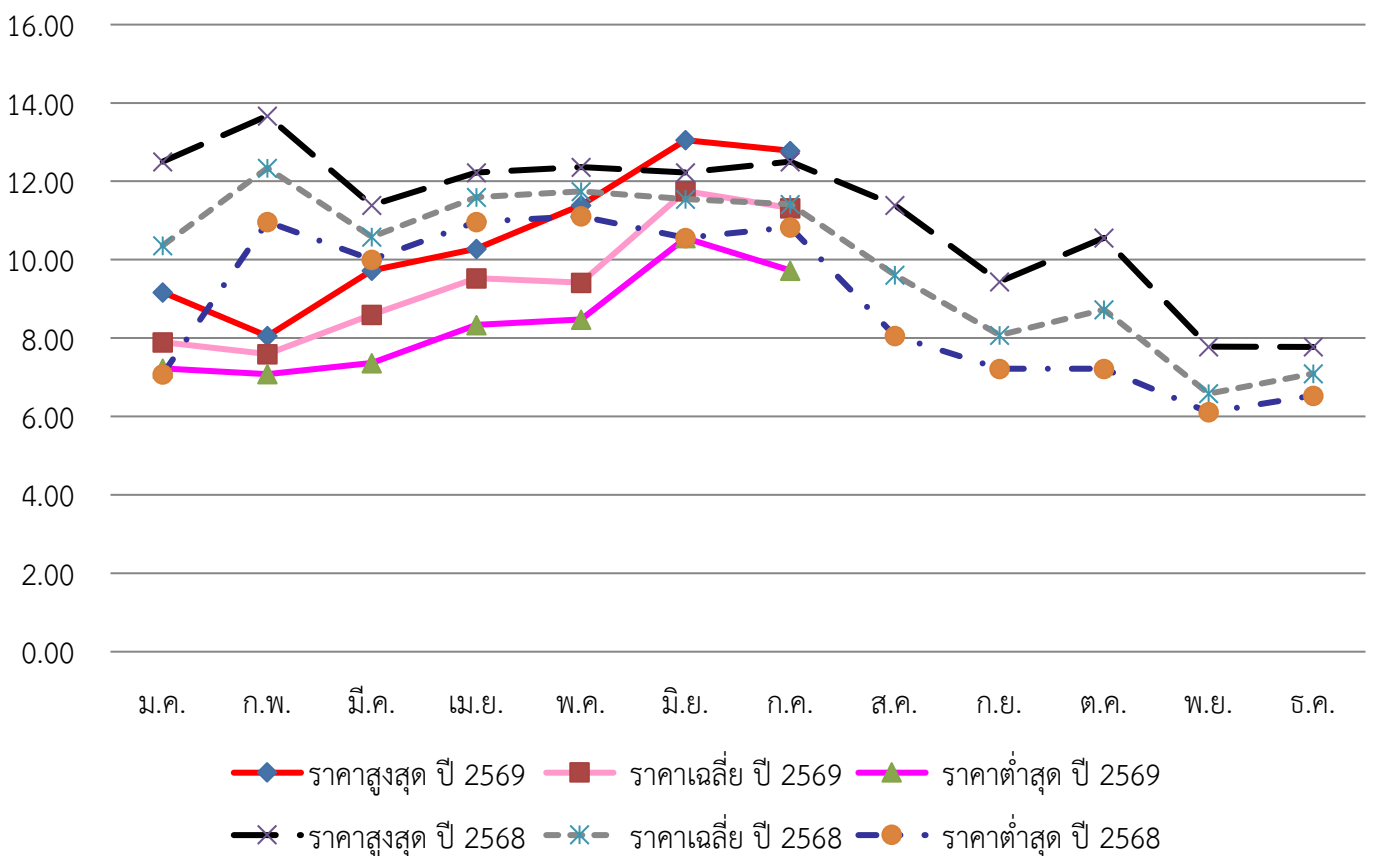
กราฟแสดงราคาขายส่งมังคุด (เกรด 1) ไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

กราฟแสดงราคาขายส่งลำไย (เกรด 1) ไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

กราฟแสดงราคาขายส่งมะพร้าวอ่อนไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

- ราคาค้าส่งสินค้าสดตัวน้ำที่สำคัญเมืองเชียงใหม่ เดือนกรกฎาคม 2569 (ข้อมูลจากกรมพัฒนาหาสมุทรเมืองเชียงใหม่)

รายการ	ราคา (หยวนต่อ กก.)				หมายเหตุ
	วันที่ 7	วันที่ 14	วันที่ 21	วันที่ 28	
ปลาช่อน (Northern Snakehead)	18	19	19	19	มีชีวิต (เพาะเลี้ยง)
ปลาจาระเม็ดทอง (Golden Pompano)	44	42	42	43	มีชีวิต (เพาะเลี้ยง)
ปลากะพงจุด (Spotted Sea Bass)	34	30	30	26	มีชีวิต (เพาะเลี้ยง)
ปลาครอกเกอร์สีเหลือง (Large Yellow Croaker)	60	56	56	46	สดแช่เย็น (เพาะเลี้ยง)
ปลากะรังไข่มุก (Pearl Gentian Grouper)	66	68	68	69	มีชีวิต (เพาะเลี้ยง)
ปลาเฉาอี้อ (Grass Carp)	18	18	18	18	มีชีวิต (เพาะเลี้ยง)
หอยเป๋าฮื้อ (Abalone)	70	70	70	70	มีชีวิต (เพาะเลี้ยง)
กุ้งขาวแวนนาไม (Litopenaeus Vannamei)	48	42	42	58	มีชีวิต (เพาะเลี้ยง)

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.1 ทูเรียน

● ทูเรียนเป็นผลไม้ที่ตลาดจีนมีความต้องการสูง ในขณะที่ประเทศผู้ผลิตทูเรียนต่าง ๆ ในอาเซียนต่างเข้ามาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะทูเรียนสดที่จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย กัมพูชา และสปป.ลาว ณ วันที่ 6 สิงหาคม 2569 เมื่อเทียบกับวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 พบว่า สวนทูเรียนเวียดนามที่ได้รับขึ้นทะเบียนส่งออกไปจีนกับทาง GACC (ศุลกากรแห่งชาติจีน) มีจำนวน 1,244 สวน (เท่าเดิม ที่เคยได้รับขึ้นทะเบียนมากที่สุด 1,386 สวน) โรงคัดบรรจุ 140 โรง (เท่าเดิม ที่เคยได้รับขึ้นทะเบียนมากที่สุด 179 โรง) ในส่วนของสวนทูเรียนฟิลิปปินส์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC มีจำนวน 809 สวน และ โรงคัดบรรจุ 23 โรง เท่าเดิม มาเลเซียมีสวนทูเรียนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC จำนวน 152 สวน และโรงคัดบรรจุ 63 โรง เท่าเดิม และในส่วนของกัมพูชามีสวนทูเรียนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC มีจำนวน 170 สวน และโรงคัดบรรจุ 38 โรง เท่าเดิม ในขณะที่ยังไม่มีสวนทูเรียนและโรงคัดบรรจุทูเรียนของสปป.ลาว ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับทาง GACC รวมถึงการที่ทูเรียนที่เพาะปลูกในมณฑลไห่หนานจะทำให้ผลผลิตเป็นปีที่สี่ในปีนี้ (คาดว่าจะมีผลผลิตราว 2,500 ตัน ออกช่วงปลายเดือนมิถุนายน-กันยายน) เกษตรกร ผู้ประกอบการ โรงคัดบรรจุ และผู้ส่งออกของไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานทูเรียนอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะปัญหาทุเรียนอ่อน การควบคุมแมลงศัตรูพืช และการป้องกันปัญหาสารตกค้างและโลหะหนัก รวมถึงการพัฒนาแบรนด์ของตนเองเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแบรนด์ต่อผู้บริโภคไปพร้อมกัน

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศที่รับผิดชอบ

4.1 ตลาดทุเรียนสุกคาคตันของจีน เปิดอย่างเป็นทางการ ณ อำเภอฯ เป่าถิง มณฑลไห่หนาน

เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2569 ได้มีพิธีเปิด "ตลาดทุเรียนสุกคาคตันซึ่งเป็นผลผลิตของจีน ประจำปี 2569" จัดขึ้นอย่างเป็นทางการที่อำเภอปกครองตนเองชนชาติหลีและเหมียวเป่าถิง มณฑลไห่หนาน ณ ศูนย์นิทรรศการผลไม้เขตร้อนโลกซีเซียนหลง ภายใต้กลุ่มบริษัท Hainan Nanfan Seed Industry จำกัด โดยตลาดแห่งนี้ถือเป็นตลาดทุเรียนสุกคาคตันแบบถาวรแห่งแรกของจีน ซึ่งได้เริ่มทดลองเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2569 และเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2569 และจะดำเนินต่อเนื่องไปจนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2569 รวมระยะเวลา 62 วัน

นายหลิน เต๋อเก้ว รองนายอำเภอปกครองตนเองชนชาติหลีและเหมียวเป่าถิง กล่าวในพิธีเปิดว่า ปัจจุบันพื้นที่ปลูกทุเรียนของอำเภอฯ เป่าถิง มากกว่า 4,166 ไร่ โดยมีเนื้อที่ราว 1,667 ไร่ ที่เข้าสู่ช่วงให้ผลผลิตสูง มีมูลค่าผลผลิตต่อไร่อยู่ระหว่าง 1440,000 - 240,000 หยวน ตลาดแห่งนี้ดำเนินการในรูปแบบ "บริษัท + งานวิจัย + เกษตรกร" ซึ่งคาดว่าจะสามารถสร้างงานให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้กว่า 100 คน และช่วยให้ครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยกว่า 10,000 หยวนต่อครัวเรือน นอกจากนี้ ทางอำเภอฯ เป่าถิง ยังได้วางแผนเปิดตัวเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิเศษ "ป่าฝน + น้ำพุร้อน + ทุเรียนสด" เชิญชวนนักท่องเที่ยวมาลิ้มลองทุเรียนสุกคาคตันที่ส่งตรงจากแหล่งผลิตภายใน 48 ชั่วโมง พร้อมสัมผัสบรรยากาศป่าฝน และวัฒนธรรมประเพณีชาวหลีและเหมียวอย่างลึกซึ้ง

ภายในงานเปิดตลาดด มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือสำคัญ 3 ฉบับ ได้แก่ ข้อตกลงพันธมิตรการผลิตและการตลาด ข้อตกลงความร่วมมือ "บริษัท + งานวิจัย + เกษตรกร" เพื่อเชื่อมโยงและสนับสนุนเกษตรกร และข้อตกลงเกษตรกรรุ่นแรกเข้าสู่ตลาด ความร่วมมือดังกล่าวมุ่งเชื่อมโยงห่วงโซ่อุตสาหกรรมตั้งแต่การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ การเพาะปลูก การจัดแสดงและจำหน่าย ณ แหล่งผลิต ไปจนถึงการจำหน่ายปลายทาง โดยดำเนินการตามมาตรฐานเดียวกัน แปรณต์เดียวกัน และรูปแบบการจำหน่ายและคิดเงินเป็นระบบเดียวกัน เพื่อเปิดช่องทางเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมแบ่งปันเรื่องราวการตรวจสอบย้อนกลับสู่ต้นแม่พันธุ์ทุเรียนอายุ 68 ปี เพื่อศึกษาที่มาของอุตสาหกรรมทุเรียนที่ผลิตในจีน

ตลาดแห่งนี้แบ่งออกเป็น 6 โซนหลัก ประกอบด้วย โซนจำหน่ายผลสด โซนสาธิตการแปรรูปทุเรียน โซนของที่ระลึกและสินค้าวัฒนธรรมทุเรียน โซนอีคอมเมิร์ซถ่ายทอดสด โซนคัดแยกและห้องเย็น และโซนประสบการณ์ DIY ธีมทุเรียน โดยมีทุเรียนสุกบนต้นหลากหลายสายพันธุ์ เช่น หมอนทอง ก้านยาว และหนามดำ ให้ผู้มาเยือนได้ชิมฟรี พร้อมด้วยเมนูพิเศษอย่างกาแฟทุเรียน ขนมปังย่างทุเรียน และไอศกรีมทุเรียน ผู้เยี่ยมชมยังสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรม DIY ธีมทุเรียนได้ด้วยตนเอง ขณะที่ช่องทางทอดสดออนไลน์เปิดให้บริการพร้อมกัน สามารถส่งผลไม้สดตรงจากแหล่งผลิตไปยังทั่วประเทศจีน

ด้านมาตรฐานคุณภาพ ตลาดดำเนินการตามระบบควบคุมคุณภาพแบบเดียวกัน ตราสินค้าเดียวกัน การจำหน่ายแบบเดียวกัน และการคิดเงินแบบโปร่งใส โดยกำหนดมาตรฐานทุเรียนต้องสุกค้ำตันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 และมีน้ำหนักผลตามเกณฑ์ พร้อมประเมินผลรายเดือนเพื่อเพื่อคัดเลือกและปรับปรุงผู้เข้าร่วมจำหน่ายในตลาด นอกจากนี้ ในระหว่างการค้างาน ตลาดจะเปิด “ห้องสอนสร้างรายได้เกษตรกร” เป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้การฝึกอบรมด้านเทคนิคการปลูกและการดำเนินงานถ่ายทอดสดแก่เกษตรกรโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยมีเป้าหมายฝึกอบรมเกษตรกร 500 คนภายในปีนี้ และป้อนผู้ถ่ายทอดสดท้องถิ่นไม่น้อยกว่า 20 คน

นายเจียน ฉุนผิง รองผู้จัดการทั่วไป กลุ่มบริษัท Hainan Nanfan Seed Industry จำกัด กล่าวว่า ด้วยการสนับสนุนด้านการวิจัยที่แข็งแกร่ง กลุ่มบริษัทฯ ได้ส่งเสริมการปรับปรุงสายพันธุ์ทุเรียนและการปลูกตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ตลาดทุเรียนแห่งนี้จึงเป็นเวทีเชื่อมโยงการผลิตและการจำหน่าย ส่งเสริมการบูรณาการเกษตรกรกับการท่องเที่ยว และและปรับปรุงกลไกการเชื่อมโยงเกษตรกรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในขั้นตอนต่อไป กลุ่มบริษัทฯ จะขยายความร่วมมือกับอำเภอฯ เป้าถึง ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งด้านการวิจัยพันธุ์และการบริหารตราสินค้า เพื่อสร้างแบรนด์ทุเรียนต้นแบบในประเทศ สนับสนุนการฟื้นฟูชนบทและการพัฒนาร่วมกันระหว่างพื้นที่ state farm กับท้องถิ่น

ตลาดแห่งนี้มีการลงทุนรวมประมาณ 300,000 หยวน ครอบคลุมการจัดสถานที่ การออกแบบแบรนด์ การประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรมควบคุมคุณภาพ และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว โดยคาดว่าจะสร้างรายได้จากการดำเนินงานมากกว่า 1 ล้านบาท และกระตุ้นการบริโภคการท่องเที่ยวต่อเนื่องในพื้นที่ เช่น ร้านอาหาร ที่พัก และแหล่งท่องเที่ยว กว่า 200,000 หยวน ผลักดันให้อุตสาหกรรมทุเรียนเป่าถึงก้าวจากการปลูกในเชิงพาณิชย์สู่การพัฒนาคุณภาพสูงในด้านแบรนด์สินค้า ตลาด และการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

4.2 เมืองชานย่าของมณฑลไห่หนานจัดงานเทศกาลทุเรียนชานย่า ปี 2569

เมื่อเวลา 09.30 น. ของวันที่ 26 กรกฎาคม 2569 ณ สวนทุเรียนของบริษัท Hainan Youqi Agriculture จำกัด ในเขตนิเวศวิทยาอุโมงค์ของเมืองชานย่า ได้มีพิธีเปิดงานเทศกาลทุเรียนสุกค้ำตันของเมืองชานย่า ปี 2569 อย่างเป็นทางการ โดยงานเทศกาลทุเรียนในครั้งนี้จัดขึ้นภายใต้แนวคิดสามประการ คือ "การให้ความรู้ การบูรณาการวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว และการดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรม" โดยมีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่มาตรฐานคุณภาพ สร้างภาพลักษณ์แบรนด์ "ไปชานย่า กินทุเรียนสุกค้ำตัน" เชื่อมโยงพิธีเปิดงาน การสำรวจแหล่งผลิตทุเรียนต้นน้ำ และงานคาร์นิวัล เข้าด้วยกัน เกิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวในช่วงฤดูร้อน อีกทั้งยังเป็นการเชื่อมโยงการผลิตและการจำหน่าย ผลักดันการลงทุนความร่วมมือผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อเร่งให้ทุเรียนชานย่าเข้าสู่ตลาดทั่วประเทศได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

กิจกรรมภายในงานประกอบด้วย การแนะนำการพัฒนาอุตสาหกรรม การประชาสัมพันธ์บริษัท การลิ้มลองรสชาติทุเรียน ตลาดสินค้าเกษตรพื้นเมือง การลงพื้นที่สำรวจฐานการผลิต การแลกเปลี่ยนข้อมูลอุตสาหกรรม และงานคาร์นิวัลทุเรียน ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพการพัฒนาและผลสำเร็จในการสร้างแบรนด์อุตสาหกรรมทุเรียนชานย่าอย่างรอบด้าน ผู้ซื้อจากตลาดค้าส่ง ร้านค้าปลีกเครือข่าย ห้างสรรพสินค้า แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ และกลุ่มชุมชนออนไลน์มารวมตัวกันที่งาน เพื่อเจรจาซื้อขายกับผู้ประกอบการในฐานการผลิต ขณะเดียวกันผู้บริโภคได้สัมผัสรสชาติอันเป็นเอกลักษณ์ของทุเรียน "สุกค้ำตัน" อย่างใกล้ชิดผ่านการชิม การเที่ยวชมสวน และกิจกรรมการมีส่วนร่วม ทำให้เกิดการสอดประสานกันทั้งการเชื่อมโยงการผลิตกับการจำหน่ายในฝั่งธุรกิจ (B2B) และการส่งผ่านประสบการณ์ในฝั่งผู้บริโภค (B2C)

นายเจิน ผู้แทนจำหน่ายจากเมืองซูโจว ได้ตั้งโทรศัพท์มือถือทำการถ่ายทอดสด (Live Stream) ในพื้นที่จัดชมโดยแพนกล้องไปยังทุเรียนที่เพิ่งแกะใหม่ ๆ ได้พูดกับผู้ชมว่า "ทุกท่านดูสิครับ เนื้อทุเรียนเนียนนุ่มเหมือนเนยเลย" ความน่าประทับใจนี้ มีที่มาจากความใส่ใจต่อ "เวลา" ของทุเรียนชานย่า ซึ่งแตกต่างจากทุเรียนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เก็บจากต้นเมื่อสุกเพียงประมาณร้อยละ 60-70 ทุเรียนชานย่าอาศัยความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ด้านระยะทางที่ใกล้เคียง ยึดมั่นในหลักการ "สุกตามธรรมชาติค้ำตัน" โดยชั่วผลหลุดร่วงเองตามธรรมชาติ ไม่ใช้การใช้มิดดิล

ปัจจุบัน พื้นที่ปลูกทุเรียนในเมืองชานย่ามีประมาณ 7,500 ไร่ ขณะที่พื้นที่ปลูกรวมทั้งมณฑลไห่หนานประมาณ 20,833 ไร่ โดยมีเนื้อที่ให้ผลผลิตประมาณ 6,250 ไร่ มีอัตราการรอดของต้นทุเรียนสูงถึงร้อยละ 95 แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมทุเรียนไห่หนานกำลังก้าวจาก "ปรากฏการณ์ทดลองปลูก" ในอดีต สู่ "การผลิตในเชิงพาณิชย์" อย่างมั่นคง

เมื่อก้าวเข้าสู่โรงงานแปรรูปอันทันสมัยของบริษัท Hainan Youqi Agriculture จำกัด สัมผัสได้ถึงกลิ่นอายแห่งเทคโนโลยี สายการตรวจวัดและคัดแยกทุเรียนด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่ทันสมัยระดับแนวหน้าของประเทศกำลังเดินเครื่องด้วยความเร็วสูง นางเจิน ชุนหยู ผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการของบริษัท Hangzhou Yuanke Technology จำกัด แนะนำว่า สายการผลิตจะเริ่มจากการชั่งน้ำหนักเพื่อคัดผลที่ยังไม่สุกออกก่อน จากนั้นจะเปิดใช้งานการถ่ายภาพสเปกตรัมความถี่สูง (hyperspectral imaging) ร่วมกับการสแกนเอกซเรย์ 360 องศา ซึ่งเปรียบเสมือนการทำ "CT Scan" ให้กับทุเรียน เพื่อระบุร่องรอยแมลงเจาะ รอยเชื้อรา หรือโพรงภายในได้อย่างแม่นยำ อีกทั้งยังประเมินระดับความสุกผ่านการประเมินจำนวนพูได้อีกด้วย ระบบที่ได้รับการพัฒนานี้ มีความแม่นยำในการคัดแยกสูงถึงร้อยละ 94 และมีประสิทธิภาพสูงกว่าการใช้แรงงานคนถึง 10 เท่า

เทคโนโลยีไม่ได้ใช้อยู่ในโรงงานเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงในสวนด้วย ภายในสวนทุเรียนมีการติดตั้งระบบฟั่นละอองน้ำความดันสูง ปรับสภาพภูมิอากาศจุลภาค (Microclimate) ขณะที่เกษตรกรถือแท็บเล็ตเพื่อตรวจสอบสภาพความชื้นในดินและกราฟอุณหภูมิสะสมแบบเรียลไทม์ การเกษตรแบบ "อาศัยประสบการณ์" ในอดีต กำลังค่อย ๆ เปลี่ยนผ่านไปสู่ "การเกษตรเชิงข้อมูล" ที่มีความทันสมัยในยุคปัจจุบัน

เทศกาลทุเรียนในครั้งนี้ไม่เพียงเป็นมหกรรมของผู้ชอบทานทุเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นงานประชุมครั้งสำคัญของภาคอุตสาหกรรมทุเรียนในพิธีเปิด นายหยู หุ้ยหย่ง ประธานบริษัท Shenzhen Pagoda Industrial Group จำกัด และนายเหวิน เซา ผู้ก่อตั้งแบรนด์ทุเรียนเหวินจี (Wenji Durian) พร้อมด้วยบุคคลในวงการ ได้ร่วมกล่าวปาฐกถาในหัวข้อ "คุณภาพขับเคลื่อนอนาคตอุตสาหกรรม" และ "สภาพแวดล้อมระดับโลกกับแนวทางของไห่หนาน" ในวันเดียวกัน ยังมีกิจกรรมลงพื้นที่สำรวจแหล่งผลิตและการประชุมเชิงปฏิบัติการดึงดูดการลงทุน ได้ดึงดูดตัวแทน

ผู้ลงทุนเอกชนระดับบน ผู้จัดซื้อห้างสรรพสินค้า และตัวแทนห่วงโซ่อุปทานข้ามพรมแดน ให้เข้าเยี่ยมชมโรงงานแปรรูป เพื่อทำความเข้าใจวงจรรอบการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำและมาตรฐานระดับการจัดเกรดผลไม้

ในพิธีลงนามข้อตกลง สำนักงานเกษตรและกิจการชนบทเมืองชานย่า ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงกับบริษัท Nanjing Sunflower Health Industry Investment จำกัด ในโครงการปลูกทุเรียน 1,875 ไร่ ขณะที่คณะกรรมการบริหารเขตนิเวศวิทยาอุ๋น ลงนามกับบริษัท Hainan Zhongranchao Investment Group จำกัด ในโครงการปลูกทุเรียน 917 ไร่

นายหลาง ไห่โป นายกสมาคมทุเรียนชานย่า เผยว่า เมืองชานย่าได้วางรากฐานห่วงโซ่อุตสาหกรรมทุเรียนที่เชื่อมโยงกันอย่างครบวงจร ตั้งแต่การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ การปลูกเชิงพาณิชย์ โลจิสติกส์ห่วงโซ่ความเย็น การแปรรูปเชิงลึก การขายแบรนด์ และการผสมผสานการเกษตรกับการท่องเที่ยว โดยมีการจัดสร้างศูนย์คัดแยกโลจิสติกส์ห่วงโซ่ความเย็น คลังเก็บรักษาความสดด้วยการควบคุมบรรยากาศ และระบบขนส่งห่วงโซ่เย็นตลอดเส้นทาง เพื่อให้ทุเรียนสดตั้งแต่เก็บเกี่ยวจากต้นจนถึงขึ้นวางจำหน่ายได้ภายใน 48 ชั่วโมง รักษารสชาติสดใหม่ของ "ทุเรียนสุกคาต้น" ได้อย่างดีที่สุด

นายหยู หุ้ยหย่ง มองว่า ชานย่ากำหนดตำแหน่งทางการตลาดของทุเรียนได้อย่างแม่นยำด้วยจุดขาย "สุกคาต้น" ผสมกับข้อได้เปรียบด้านต้นทุนการขนส่งที่ต่ำ และการมีตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่ของจีนรองรับ ทำให้ส่วนแบ่งตลาดของทุเรียนคุณภาพสูงเติบโตอย่างรวดเร็ว "ทุเรียนชานย่าจะก้าวขึ้นมาเป็นบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมทุเรียนโลก" ส่วนนายเหวิน เซา กล่าวเสริมว่า ชานย่ามีฤดูแล้งและฤดูฝนที่ชัดเจน อุณหภูมิในฤดูแล้งต่ำกว่าแหล่งผลิตอื่น ส่งผลให้วงจรการเจริญเติบโตยาวนานขึ้น จึงสร้างคุณภาพอันเป็นเอกลักษณ์ที่มีรสชาติเข้มข้นยิ่งขึ้น "ด้วยการควบคุมเชิงวิทยาศาสตร์และการบริหารจัดการอย่างแม่นยำ ทุเรียนชานย่าจะได้รับการยอมรับจากตลาดในระดับสูง"

ช่วงบ่ายวันที่ 26 กรกฎาคม 2569 งานคาร์นิวัลทุเรียนได้เปิดฉากขึ้นท่ามกลางกลิ่นหอมของทุเรียน โดยวันแรกมีผู้เข้าชมงานมากกว่า 3,000 คน-ครั้ง งานคาร์นิวัลจะจัดต่อเนื่องจนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2569 เพื่อเชิญชวนให้ผู้บริโภคเข้าเยี่ยมชมฐานการเพาะปลูกทุเรียน เพื่อสัมผัสสภาพแวดล้อมการเจริญเติบโตและคุณลักษณะ "สุกคาต้น" ของทุเรียนชานย่าอย่างใกล้ชิด และมีการจำหน่ายทุเรียนสด และผลิตภัณฑ์แปรรูปต่าง ๆ เช่น ทุเรียนอบแห้ง ลูกอมทุเรียน ขนมไหว้พระจันทร์ไส้ทุเรียน ไปจนถึงไอศกรีมทุเรียน ช่วยยกระดับประสบการณ์จาก "การกินทุเรียน" สู่ "การเที่ยวชมสวนเกษตรเขตร้อน"

อุตสาหกรรมทุเรียนถือเป็นกลไกสำคัญของชานย่าในการพัฒนาการเกษตรเขตร้อนเฉพาะถิ่นที่มีประสิทธิภาพสูง ช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และสนับสนุนการฟื้นฟูชนบท ปัจจุบัน ชานย่ากำลังใช้ฐานการเพาะปลูกแบบมาตรฐานเป็นรากฐาน เพื่อขับเคลื่อนให้อุตสาหกรรมทุเรียนเกิดการบูรณาการเชิงลึกร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว อาทิ การท่องเที่ยวเก็บผลไม้ การพักผ่อนชมทิวทัศน์ การให้ความรู้เชิงนิเวศ อาหารจานเด็ดเฉพาะถิ่น และธุรกิจอีคอมเมิร์ซถ่ายทอดสด ซึ่งเป็นการแสวงหาเส้นทางใหม่ในการพัฒนาที่สอดคล้องกันของภาคเกษตรภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

4.3 ครั้งแรกของปี 2569 การขนส่งสินค้า “เรือ+ราง” ที่กว้างขึ้น ยังโตเติบโตต่อเนื่อง โอกาสสดใสสำหรับสินค้าไทย

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน ณ นครหนานหนิง รายงานว่า เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง เป็นข้อต่อ (connector) สำคัญของยุทธศาสตร์ระเบียงการขนส่งทางบกกับทางทะเลแห่งภาคตะวันตก หรือ NWLSC (New Western Land and Sea Corridor) และเป็นต้นแบบของโมเดลการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal transportation) “เรือ+ราง” แบบไร้รอยต่อในบริเวณท่าเทียบเรือ (รถไฟวิ่งเข้าไปถึงในท่าเทียบเรือ)

การขยายตัวทางเศรษฐกิจของมณฑลทางภาคตะวันตกของจีน และรากฐานความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานท่าเรือและระบบรางเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ปริมาณการขนถ่ายสินค้าและตู้สินค้าผ่านท่าเรือรอบอ่าวเป่ย์ปู้สามารถรักษาระดับการเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

บริษัท China Railway Nanning Group ระบุว่า ตลาดมีแนวโน้มความต้องการใช้การขนส่งสินค้าทางรถไฟภายใต้กรอบ “ระเบียงการขนส่งทางบกกับทางทะเลสายใหม่แห่งภาคตะวันตก” เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนได้จากปริมาณการขนส่งสินค้ามีแนวโน้มเติบโตเฉลี่ยต่อปีมากกว่าร้อยละ 50 นับตั้งแต่ระยะเบี่ยงดังกล่าวได้รับการยกระดับให้เป็นยุทธศาสตร์แห่งชาติในปี 2562

กล่าวได้ว่า การขนส่ง “เรือ+ราง” ที่เขตฯ กว่างซีจ้วง มีพัฒนาการใหม่ ๆ ให้เราได้เห็นอยู่ตลอดเวลา โดยตัวเลขช่วงครึ่งแรกของ ปี 2569 มีดังนี้

ปริมาณการขนส่ง การขนส่งสินค้าทางรถไฟมีปริมาณสะสมรวม 660,000 TEUs หรือเฉลี่ยเดือนละ 110,000 TEUs โดยไตรมาส 2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 จากไตรมาสแรก (QoQ)

โครงข่ายการให้บริการ (ตารางรถไฟใหม่ เริ่มใช้ 1 กรกฎาคม 2569) มีเส้นทางให้บริการสะสม 52 เส้นทาง ครอบคลุม 76 เมืองใน 18 มณฑลทั่วประเทศจีน

ประเภทสินค้า มีความหลากหลายมากถึง 1,362 ประเภท ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าวัตถุดิบ (สินค้าโภคภัณฑ์ จำพวกแร่ต่าง ๆ เช่น อลูมิเนียมออกไซด์ นิเกิล) และส่งออกสินค้าสำเร็จรูป (รถยนต์ประกอบสำเร็จและชิ้นส่วนยานยนต์ อะไหล่จักรยานยนต์)

ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดเด่นของการขนส่งในรูปแบบ “เรือ+รถไฟ” คือ ประสิทธิภาพงานบริการด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีความสะดวก ปลอดภัย และคล่องตัว ช่วยให้การลำเลียงสินค้าระหว่างพื้นที่ตอนในทางภาคตะวันตกของจีน (นครฉงชิ่ง นครเฉิงตู) กับอาเซียน ร่นเวลาการขนส่งได้ 10 วันเมื่อเทียบกับการขนส่งแบบเดิมที่ใช้แม่น้ำแยงซีเกียงลำเลียงตู้สินค้าไปออกทะเลทางภาคตะวันออกที่ท่าเรือเซี่ยงไฮ้

บริษัท China Railway Nanning Group ได้พัฒนาระบบ “ใบตราส่งสินค้าแบบเดียว” และ “ตู้คอนเทนเนอร์เดียว” มาใช้ในการขนส่งต่อเนื่อง “เรือ - ราง - รถ” ช่วยร่นเวลาที่ตู้สินค้าต้องพักรอในท่าเรือ (แบบเดิม ต้องเสียเวลารอเปลี่ยนใบตราส่งสินค้าเมื่อเปลี่ยนยานพาหนะ) และลดต้นทุนการขนถ่ายสินค้าได้อย่างมาก (แบบเดิม ต้องเปลี่ยนตู้สินค้า)

การให้บริการรับเหมาขนส่งสินค้าและโลจิสติกส์แบบครบจบในที่เดียว (ผู้ส่งสินค้าไม่ต้องยุ่งยากในการติดต่อผู้ให้บริการรถ/รถไฟ/เรือ/โกดัง) ช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถมองภาพการขนส่งได้ทั้งวงจร สามารถติดตามสถานะของผู้ส่งสินค้าได้อย่างชัดเจน สามารถคำนวณเวลาที่ใช้และต้นทุนการขนส่งได้ง่าย และสินค้าถึงมือผู้รับปลายทางได้ค่อนข้างรวดเร็วและตรงเวลา

นอกจากนี้ ยังลงพื้นที่ศึกษาสำรวจความต้องการของภาคธุรกิจ (อุตสาหกรรมบริเวณท่าเทียบเรือและผู้ผลิตในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน) เพื่อออกแบบโซลูชันงานโลจิสติกส์ที่ตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะขององค์กร/อุตสาหกรรม (Tailor Made) เนื่องจากสินค้าบางประเภทไม่สามารถขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์ทั่วไป เช่น ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องจักรชิ้นสูง (เช่น ตู้ JSQ ที่จีนพัฒนาขึ้นเพื่อบรรจุรถยนต์สำหรับการลำเลียงขนส่งทางรถไฟจากนครฉงชิ่ง เพื่อขึ้นเรือบรรทุกรถยนต์ RORO ที่ท่าเรือซินโจว)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งการรถไฟฯ สุลกากร ท่าเรือ รวมถึงภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการความร่วมมือในเชิงลึก นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบจัดการอัจฉริยะมาใช้ในการบริหารจัดการตู้สินค้าและเรือสินค้า มีการพัฒนารูปแบบการลำเลียงสินค้าใหม่ ๆ และการขยายเส้นทางขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบในเส้นทางใหม่ ๆ (ล่าสุด เมื่อวันที่ 2 ก.ค. 2569 เรือขนส่งแร่โลหะในเส้นทาง “แอฟริกา – ท่าเรือฝางเฉิงก่าง (กว่างซี) – เขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์” เข้าเทียบท่าที่ท่าเรือฝางเฉิงก่าง)

ท่าเรือรอบอ่าวเป่ย์ปู้ เป็นกลุ่มท่าเรือเพียง ‘หนึ่งเดียว’ ในภาคตะวันตกของจีน ประกอบด้วยท่าเรือ 3 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือซินโจว ท่าเรือฝางเฉิงก่าง และท่าเรือเป่ย์ไห่ โดยมี “ท่าเรือซินโจว” เป็นท่าเรือหลัก และเป็นต้นแบบของโมเดลการขนส่ง “เรือ+ราง” ที่ช่วยให้การลำเลียงสินค้าที่มีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงระหว่างมณฑลในภาคตะวันตกของจีน (นครฉงชิ่ง นครเฉิงตู) กับต่างประเทศ โดยเฉพาะอาเซียน

เพื่อรองรับความต้องการใช้การขนส่งสินค้าทางรถไฟภายใต้กรอบ “ระเบียบการขนส่งทางบกกับทางทะเลสายใหม่แห่งภาคตะวันตก” เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลกว่างซีกำลังเร่งพัฒนาทางรถไฟเพื่อขยายขีดความสามารถในการรองรับงานขนส่งสินค้าในหลายเส้นทาง ทั้งการก่อสร้างรถไฟขนส่งสินค้าทางคู่ (เช่น ซินโจว – ฝางเฉิงก่าง / สถานีซินโจวตง – ท่าเรือซินโจว / เฉียน (ก๊วยโจว) – ก๊วย (กว่างซี) ที่จะเริ่มก่อสร้างเดือน ก.ย. 2569) และการเพิ่มเส้นทางใหม่ (เช่น เมืองไปเซ่อ – หวางถ่ง มณฑลก๊วยโจว คาดว่าจะให้บริการในปี 2571 / เมืองหลัวโจว – เมืองอู่โจว)

หากพิจารณาในเชิงกายภาพ การขนส่งสินค้าทางเรือระหว่างประเทศไทยและกว่างซีมีระยะทางสั้น ขณะที่ในเชิงนโยบาย หน่วยงานภาครัฐก็พยายามพัฒนาและยกระดับสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกรวดเร็วในการนำเข้า-ส่งออก และกระจายสินค้าได้อย่างรวดเร็ว

การขนส่งสินค้า “เรือ+ราง” ที่เขตฯ กว่างซีจ้วง เป็นทางเลือกที่น่าสนใจสำหรับผู้ประกอบการไทย เปรียบเสมือน ‘กุญแจ’ ดอกสำคัญที่ช่วย ‘ไขประตูการค้า’ ให้สินค้าไทยบุกตลาดจีนตอนใน (ภาคตะวันตก) และยังสามารถต่อยอดการค้ากับภูมิภาคเอเชียกลาง และยุโรปได้อีกด้วย โดยเฉพาะการค้าสินค้าที่หายากจากแหล่งอื่นและจำเป็นต้องนำเข้าจากเอเชียกลางและยุโรป (รวดเร็วกว่าการขนส่งทางเรือ)

นอกจากนี้ ในเดือนกันยายน 2569 “คลองขนส่งผิงลู่” หรือ Pinglu Canal อภิมหาโปรเจกต์คลองคนขุดเพื่อการเดินเรือสายแรกหลังการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน จะเริ่มทดลองเดินเรือ จะช่วยเสริมบทบาทของ “ระเบียบการขนส่งทางบกกับทางทะเลสายใหม่แห่งภาคตะวันตก” และเป็นโอกาสใหม่สำหรับภาคธุรกิจไทยในการขนส่งสินค้าของชาติสมาชิกอาเซียน รวมถึง “สินค้าไทย” เข้าไปถึงตลาดในจีนตอนใน จะทำได้อย่างสะดวกและมีค่าใช้จ่ายต่ำ รวมถึงการลงทุนจัดตั้งธุรกิจในสาขาที่ตนเองมีความถนัด และสอดคล้องกับสาขาอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมของรัฐบาลกว่างซีได้เช่นกัน

4.4 ทีมประเทศไทย ณ นครหนานหนิง พบหารืออธิบดีศุลกากรหนานหนิง ผลักดันความร่วมมือด้านศุลกากรและยกระดับมาตรการการนำเข้าผลไม้และสินค้าไทย

เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2569 ทีมประเทศไทย ณ นครหนานหนิง นำโดยนายเสกสรรค์ สโรบล กงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง ได้เข้าเยี่ยมคารวะนายหวัง เว่ยปิง อธิบดีศุลกากรหนานหนิง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกทางด้านศุลกากร การนำเข้าผลไม้และสินค้าเกษตรไทย ตลอดจนการยกระดับความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหาร และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของไทยกับจีน

อธิบดีศุลกากรฯ ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบัน ไทยสามารถส่งออกผลไม้ผ่านด่านในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง รวม 7 ด่าน ครอบคลุมทั้งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ และทางรถไฟ ได้แก่ ทางบก ด่านโหย่วอี่กวน ด่านรถไฟผิงเสียง ด่านตงชิ่ง ด่านหลงปิง ด่านสุยโซ่ว ทางเรือ ด่านท่าเรือซินโจว และทางอากาศ ด่านท่าอากาศยานนานาชาติอู่ชิววินครหนานหนิง โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 ผลไม้ไทยที่นำเข้าผ่านด่านในเขตฯ กว่างซีจ้วง มีมูลค่า 13,220 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 80.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ฝ่ายไทยได้ขอบคุณศุลกากรหนานหนิงที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่สินค้าไทย โดยเฉพาะผลไม้และสินค้าเกษตร รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจปล่อยสินค้า การพัฒนาด่านอัจฉริยะ การจัดตั้งช่องทางพิเศษสำหรับสินค้าเกษตรสดและนำเข้าเลี้ยงง่าย และการยกระดับระบบโลจิสติกส์ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมมูลค่าการค้าระหว่างไทยกับจีน ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยได้มีมาตรการควบคุมคุณภาพทุเรียนส่งออกของไทยในทุกกระบวนการจากแหล่งผลิตสู่ผู้บริโภคในจีนอย่างเคร่งครัด เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของทุเรียนไทยต่อผู้บริโภค

ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องว่า ควรส่งเสริมการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยและเขตฯ กว่างซีจ้วง ตั้งแต่กระบวนการเพาะปลูก การตัดบรรจุ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การออกใบรับรองสุขอนามัยพืช ไปจนถึงการขนส่งและการยื่นพิธีการศุลกากร เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับและประเมินความเสี่ยงได้ล่วงหน้า ช่วยลดระยะเวลาการตรวจสอบที่ด่านนำเข้า ลดต้นทุนการขนส่งและความเสียหายของผลไม้สด ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจปล่อยสินค้า

4.5 อุตสาหกรรมผักของมณฑลกุ้ยโจวก้าวสู่ระดับแนวหน้าของจีน

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน ณ นครคุนหมิง รายงานว่า การประชุมภาคสนาม ณ นครกุ้ยหยาง ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาดินในกระบวนการปลูกผักภายใต้โรงเรือนและเทคโนโลยีการเพาะปลูกแบบง่ายและมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งจัดโดยศูนย์บริการเทคโนโลยีการเกษตรแห่งชาติ สถาบันดูแลงานผักและผลไม้แห่งมณฑลกุ้ยโจว สถาบันวิจัยพืชสวนสังกัดสถาบันวิทยาศาสตร์การเกษตรมณฑลกุ้ยโจว และมหาวิทยาลัยมณฑลกุ้ยโจว ได้เปิดเผยว่า ในปี 2568 มณฑลกุ้ยโจวมีพื้นที่ปลูกผักรวม 22.01 ล้านหมู่ (ประมาณ 9.17 ล้านไร่) ให้ผลผลิตรวม 37.41 ล้านตัน และสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรสูงถึง 131,700 ล้านหยวน ในจำนวนนี้เป็นผักที่มีพื้นที่เพาะปลูกติดอันดับ 1 ใน 3 ของประเทศจีน ได้แก่ พริก ถั่วแขก ฟักทอง ผักกาดขาว และกะหล่ำปลี สะท้อนให้เห็นว่า อุตสาหกรรมผักของมณฑลกุ้ยโจวมีขนาดการผลิตอยู่ในระดับแนวหน้าของจีน

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มณฑลกุ้ยโจวได้ใช้ประโยชน์จากสภาพภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่น พร้อมทั้งผลักดันการพัฒนาเกษตรภูเขาสมัยใหม่อย่างเป็นระบบ ทำให้อุตสาหกรรมผักของมณฑลมีแนวโน้มเติบโตทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และการสร้างแบรนด์ โดยอุตสาหกรรมผักของมณฑลกุ้ยโจวมีลักษณะสำคัญ คือ กำลังการผลิตโดยรวมเพียงพอต่อความต้องการของตลาด สินค้าเกษตรมีคุณภาพสูงและได้ราคาดี และส่วนใหญ่จำหน่ายไปยังตลาดระดับกลางและระดับบนในพื้นที่นอกมณฑล

ปัจจุบัน มณฑลกุ้ยโจวมีจำนวนอำเภอที่มีพื้นที่เพาะปลูกผักมากกว่า 200,000 หมู่ (ประมาณ 83,333 ไร่) รวม 53 อำเภอ หรือคิดเป็นสัดส่วนราว 2 ใน 3 ของจำนวนเขตการปกครองระดับอำเภอทั้งหมดของมณฑลกุ้ยโจว การพัฒนาอุตสาหกรรมผักได้ช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรอย่างชัดเจน โดยถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเกษตรที่มีจำนวนเกษตรกรได้รับประโยชน์มากที่สุดของมณฑล รายได้จากมูลค่าการผลิตผักเฉลี่ยต่อประชากรชนบทที่อาศัยอยู่จริงในมณฑลกุ้ยโจวอยู่ที่ 8,062 หยวนต่อคน แสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมผักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชนบทและเพิ่มรายได้เกษตรกร

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 15 (ปี 2569-2573) มณฑลกุ้ยโจวได้กำหนดเป้าหมายสำคัญเกี่ยวกับอุตสาหกรรมผัก ได้แก่ จะรักษาพื้นที่เพาะปลูกผักให้อยู่ในระดับ 22 ล้านหมู่ (ประมาณ 9.17 ล้านไร่) ต่อปี และรักษาระดับผลผลิตผักต่อปีไม่น้อยกว่า 37 ล้านตัน มูลค่าการผลิตมากกว่า 130,000 ล้านหยวน พัฒนาพื้นที่ปลูกผักในระบบโรงเรือน 200,000 หมู่ (83,333 ไร่) อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ผักพื้นฐิมากกว่าร้อยละ 95 ขยายระบบชลประทานแบบประหยัดน้ำในพื้นที่ฐานการผลิตให้ครอบคลุมกว่าร้อยละ 50 และส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อระบบนิเวศครอบคลุมร้อยละ 85 ของพื้นที่เพาะปลูกหลัก รวมถึงส่งเสริมการลดปริมาณและเพิ่มประสิทธิภาพของปุ๋ยและสารกำจัดศัตรูพืช

มณฑลกุ้ยโจวกำลังเปลี่ยนจาก “พื้นที่ภูเขา” สู่ “ฐานผลิตผักคุณภาพสูงของจีน” ด้วยการผสมผสานระหว่างข้อได้เปรียบทางธรรมชาติ เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ และการสร้างแบรนด์สินค้าเกษตร ทำให้อุตสาหกรรมผักกลายเป็นหนึ่งในเสาหลักของเศรษฐกิจชนบทและเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรในมณฑลกุ้ยโจว

4.6 ในช่วงครึ่งแรกปี 69 ขบวนการรถไฟรางชา-ยุโรปเดินรถเพิ่มขึ้น 61.3%

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน ณ นครคุนหมิง รายงานว่า ช่วงครึ่งแรกของปี 2569 รถไฟขนส่งสินค้าเส้นทางนครฉางชา-ยุโรปได้ให้บริการเดินรถเข้า-ออกรวม 584 เที่ยว เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 61.33 รวมมูลค่าสินค้า 1,370 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.24 แสดงให้เห็นว่าทั้งจำนวนเที่ยวการเดินรถและประสิทธิภาพด้านการค้าระหว่างประเทศเติบโตขึ้นพร้อมกัน

จุดเด่นของรถไฟรางชา-ยุโรป คือ การมุ่งเน้นส่งเสริมอุตสาหกรรมท้องถิ่นและสนับสนุนเศรษฐกิจจริง (Real Economy) โดยขบวนการรถไฟได้เชื่อมโยงและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสำคัญของมณฑลหูหนาน เช่น เครื่องจักรก่อสร้าง รถยนต์พลังงานใหม่ และอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ พร้อมสร้างกลไกความร่วมมือระยะยาวกับบริษัทผู้ผลิตรายสำคัญในพื้นที่ เพื่อสร้างฐานแหล่งสินค้าหลักที่มั่นคง

ในช่วงครึ่งปีแรก รถไฟรางชา-ยุโรปส่งออกสินค้าท้องถิ่นของมณฑลหูหนานจำนวน 19,534 ตู้คอนเทนเนอร์มาตรฐาน 20 ฟุต (TEU) เพิ่มขึ้นร้อยละ 71 ขณะเดียวกัน ยังอาศัยเส้นทางดังกล่าวลำเลียงสินค้าอัญมณีจากเอเชียกลางเข้าสู่ตลาดท้องถิ่นของมณฑลหูหนานโดยตรง ช่วยเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์สองทางระหว่างการผลิตและการบริโภคในประเทศกับตลาดต่างประเทศ

ปัจจุบัน รถไฟขนส่งสินค้ารางชา-ยุโรปเปิดให้บริการเป็นประจำเฉลี่ยวันละ 2 ขบวน ส่วนในช่วงที่มีความต้องการขนส่งสูงสามารถเพิ่มเป็นวันละ 3-4 ขบวน จำนวนเที่ยวเดินรถสะสมทะลุ 6,000 ขบวนแล้ว และครองตำแหน่งอยู่ในกลุ่มแนวหน้าของประเทศด้านรถไฟจีน-ยุโรปต่อเนื่องเป็นปีที่ 7

ในปี 2568 นครฉางชาได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเป็น “ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าระดับชาติสำหรับรถไฟจีน-ยุโรป” อย่างเป็นทางการ ทำให้นครฉางชาก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางที่เปิดกว้างสู่ตลาดยูเรเชียที่สำคัญของจีนตอนกลาง และเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือภายใต้ “ข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง” (Belt and Road Initiative: BRI)

ในส่วนของการแก้ไขปัญหาโลจิสติกส์ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ท่าเรือบกนานาชาติฉางหนาน (ตั้งอยู่นครฉางชา) มีศูนย์บริการขนส่งสินค้าแบบรวมศูนย์ให้บริการแบบครบวงจร ตั้งแต่การจัดเตรียมสินค้า การรวมสินค้าจากผู้ประกอบการหลายรายให้อยู่ในตู้คอนเทนเนอร์เดียวกัน และการผ่านพิธีการศุลกากร โดยในช่วงครึ่งปีแรกสามารถดำเนินการบรรจุสินค้าจากผู้ประกอบการท้องถิ่นได้ 5,222 ตู้ และมูลค่าสินค้าส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs มีมูลค่า 129 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สำหรับบริษัทผู้นำในท้องถิ่น เช่น บริษัท Sany บริษัท Zoomlion บริษัท Sunward และบริษัท Geely Auto หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันจัดทำแผนการขนส่งเฉพาะสำหรับแต่ละบริษัท เพื่อรับประกันการขนส่งสินค้าขนาดใหญ่และสินค้ามูลค่าสูงสามารถข้ามพรมแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้รับผิดชอบของบริษัท Sunward กล่าวว่า เมื่อเปรียบเทียบกับการขนส่งทางเรือแล้ว รถไฟรางชา-ยุโรปสามารถลด

ระยะเวลาการขนส่งได้กว่า 20 วัน และลดต้นทุนโดยรวมประมาณร้อยละ 15 ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ของบริษัทในตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมาก

ปัจจุบัน รถไฟรางชา-ยุโรปได้ใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทั้งด้านคลังสินค้าและพิธีการศุลกากร เช่น การใช้หุ่นยนต์ AGV (Automatic Guided Vehicle) และระบบจัดการคลังสินค้าอัจฉริยะ ทำให้กระบวนการรับสินค้า-จัดเก็บ-เคลื่อนย้าย-จัดส่ง เป็นระบบอัตโนมัติ ลดแรงงานและเพิ่มความรวดเร็ว รวมถึงการใช้ระบบพิธีการทางศุลกากร “รูปแบบการผ่านด่านเร็วสำหรับการขนส่งระหว่างประเทศทางรถไฟ” ซึ่งเป็นมาตรการกำกับดูแลวัฏจักรที่สำนักงานศุลกากรร่วมมือกับการรถไฟจีน (China Railway: CR) โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้การขนส่งสินค้าทางรถไฟระหว่างประเทศผ่านด่านได้รวดเร็วและประหยัดเวลายิ่งขึ้น เช่น การใช้เครื่องตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ขนาดใหญ่ที่สามารถตรวจสอบสินค้าได้โดยไม่ต้องเปิดตู้หรือขนถ่ายสินค้าออกมา

รถไฟรางชา-ยุโรปไม่ได้ทำหน้าที่เพียงขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ แต่กำลังพัฒนาเป็นระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะครบวงจรเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมและสินค้าท้องถิ่นของมณฑล โดยเฉพาะการช่วยให้ SMEs ในพื้นที่เข้าถึงตลาดโลก และช่วยให้ผู้ผลิตเครื่องจักร รถยนต์ และอุปกรณ์เทคโนโลยีของมณฑลหูหนานส่งออกได้เร็วขึ้นและต้นทุนต่ำกว่าการขนส่งทางเรือ

4.7 นาข้าวยืนต้นที่ไม่ต้องใช้คนงาน เขตต้าถงหูเมืองฮี้หยางของมณฑลหูหนาน - แนวทางใหม่แห่งเกษตรอัจฉริยะตามแบบฉบับจีน

เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 ผู้สื่อข่าว Science and Technology Daily ได้ทราบข่าวจากมหาวิทยาลัยเกษตรหูหนาน (Hunan Agricultural University) ว่า โครงการนาข้าวยืนต้น (Perennial rice) ที่ไม่ต้องใช้คนงาน ซึ่งดำเนินการภายใต้การนำของวิทยาลัยเกษตรมหาวิทยาลัยเกษตรหูหนาน ได้นำเสนอแนวทางใหม่แห่งเกษตรอัจฉริยะตามแบบฉบับจีน และได้รับการคัดเลือกจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ให้เป็นกรณีศึกษาต้นแบบด้านเกษตรอัจฉริยะประจำภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

โดยเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรจากนานาประเทศ ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรระหว่างประเทศ สถาบันวิจัยชั้นนำ ตลอดจนผู้ประกอบการระดับแนวหน้าในอุตสาหกรรม ได้มารวมตัวกัน ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี เพื่อเข้าร่วมการประชุมเกษตรอัจฉริยะโลก (Global Smart Agriculture Conference) ครั้งแรก ซึ่งจัดขึ้นโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ภายในงานประชุมดังกล่าว ซึ่งมุ่งเน้นการหารือประเด็นหลัก ได้แก่ การประยุกต์ใช้เกษตรดิจิทัลในเชิงปฏิบัติ การเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร รายย่อย และการผลิตอาหารคาร์บอนต่ำ เป็นต้น ดร.อู๋ จวิน คณบดีวิทยาลัยเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรหูหนาน ได้ร่วมแบ่งปันกรณีศึกษา "นาข้าวยืนต้นที่ไม่ต้องใช้คนงาน เขตต้าถงหูเมืองฮี้หยางของมณฑลหูหนาน" ต่อที่ประชุม

ปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางการแพร่หลายของเกษตรอัจฉริยะทั่วโลก คือ การเชื่อมโยงและถ่ายทอดเทคโนโลยีจากห้องปฏิบัติการไปสู่การผลิตในแปลงนาจริง เพื่อให้เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถลดต้นทุนการเพาะปลูก รักษาเสถียรภาพของผลผลิตพืชผล และขยายช่องทางรายได้ของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการแก้โจทย์ยากของอุตสาหกรรมที่เทคโนโลยีมี "ดูดีแต่นำมาใช้ได้ยากในการปฏิบัติจริง" และ "เกษตรกรต้องลงทุนสูงแต่ได้ผลตอบแทนต่ำ"

นาข้าวยืนต้นที่ไม่ต้องใช้คนงาน เขตต้าถงหู เมืองฮี้หยาง ของมณฑลหูหนาน นับเป็นนาข้าวยืนต้นอัจฉริยะแบบไม่ต้องใช้คนงาน (ใช้แรงงานคนน้อย) แห่งแรกของโลก สร้างขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเกษตรหูหนาน มหาวิทยาลัยเกษตรภาคจีนใต้ (South China Agricultural University) มหาวิทยาลัยเกษตรฮวาจง (Huazhong Agricultural University) และบริษัท หูหนาน หงชว่ ไบโอเทคโนโลยี จำกัด (Hunan Hongshuo Biotechnology Co., Ltd.) ในเขตต้าถงหู

นาข้าวยืนต้นที่ไม่ต้องใช้คนงานแห่งนี้ใช้โมเดลบูรณาการแบบ "สามประสาน" ได้แก่ "สายพันธุ์ที่พัฒนา + เครื่องจักรกลการเกษตรนำทางด้วยดาวเทียมเปย์โต่ว (Beidou) + แพลตฟอร์มการควบคุมดิจิทัล" ช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างแม่นยำในระดับเซนติเมตร โดยการติดตั้งระบบดาวเทียมนำทางเปย์โต่ว ทำให้สามารถควบคุมความคลาดเคลื่อนในการทำงานของเครื่องจักรกลการเกษตรให้อยู่ภายใน 2.5 เซนติเมตร และทำการ "ปลูกและเก็บเกี่ยวบนเส้นทางเดียวกัน" ซึ่งช่วยลดอัตราการกดทับต่อข้าวจากร้อยละ 40 ที่ใช้แรงงานคนแบบดั้งเดิม เหลือต่ำกว่าร้อยละ 10 (ใช้เครื่องจักร) ช่วยรักษาการแตกงอกของต่อข้าวสำหรับฤดูกาลถัดไป ยกย่องขีดความสามารถในการผลิตข้าวยืนต้นให้มั่นคงตั้งแต่ระดับโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี

ในขณะเดียวกัน การสร้างแปลงนาที่ไม่ต้องใช้คนงานยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแรงงานได้อย่างก้าวกระโดด แปลงนาดังกล่าวอาศัยศูนย์ควบคุมบนระบบคลาวด์ในการรวบรวมข้อมูลสภาพอากาศในแปลงนา สถานการณ์ศัตรูพืช น้ำและปุ๋ย รวมถึงข้อมูลการทำงานของเครื่องจักรกลการเกษตรแบบเรียลไทม์ พร้อมสั่งการการทำงานจากระยะไกล ซึ่งช่วยลดการใช้แรงงานในการเฝ้าระวังแปลงนาลงได้อย่างมาก โดย ดร.อู๋ จวิน เผยว่า แปลงนาขนาด 200 เฮกตาร์ (1,250 ไร่) ใช้เจ้าหน้าที่ดูแลเพียง 4 คนเท่านั้น ก็สามารถครอบคลุมกระบวนการทำงานแบบลดการใช้แรงงานคน ทั้งการไถพรวน การปลูก การดูแล การเก็บเกี่ยว และการอบแห้งได้ทั้งหมด

ด้วยจุดเด่นของข้าวยืนต้นที่ประหยัดน้ำ ประหยัดปุ๋ย ประหยัดต้นทุน และประหยัดแรงงาน เมื่อหักต้นทุนการเพาะปลูกแล้ว แปลงนาข้าวที่ไม่ต้องใช้คนงานแห่งนี้สามารถสร้างรายได้สุทธิให้แก่เกษตรกรได้สูงกว่า 1,440 หยวนต่อไร่ (7,200 บาท) นับเป็นการสร้างโมเดลการเพาะปลูกที่ยั่งยืนแบบ "ลงทุนต่ำ ได้ผลผลิตสูง และปล่อยคาร์บอนต่ำ" อย่างเป็นรูปธรรม

ดร.อู๋ จวิน กล่าวทิ้งท้ายว่า ในขั้นตอนต่อไป มหาวิทยาลัยเกษตรหูหนานจะยังคงสร้างความร่วมมือและนวัตกรรมร่วมกับภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงระบบเทคโนโลยีข้าวอัจฉริยะคาร์บอนต่ำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอาศัยแพลตฟอร์มการแลกเปลี่ยนระดับนานาชาติของ FAO ในการเผยแพร่และถ่ายทอดแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษทางเกษตรตามแบบฉบับจีนที่เหมาะสมกับพื้นที่ปลูกข้าวทั่วโลก เพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารและการปรับเปลี่ยนการเกษตรสู่ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนต่ำในระดับสากล

4.8 การนำเข้าทุเรียนสดผ่านด่านมณฑลยูนนานในครั้งแรกของปีนี้ มากอันดับหนึ่งของจีน

ขณะนี้ในช่วงฤดูกาลที่ทุเรียนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกสู่ตลาดอย่างคึกคัก ผลทุเรียนสดที่เก็บเกี่ยวใหม่ ๆ จากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวนมากได้รับการขนส่งโดยรถไฟขนส่งสินค้าควบคุมอุณหภูมิระหว่างประเทศขบวน "ล้านช้าง-แม่โขงเอ็กซ์เพรส" ผ่านทางรถไฟจีน-ลาว เข้าด่านรถไฟโม้อาน โดยอาศัยข้อได้เปรียบจากการเชื่อมโยงและขนส่งหลายรูปแบบระหว่างรถไฟจีน-ลาวกับช่องทางขนส่งทางบกและทางทะเลแห่งใหม่ภาคตะวันตก มุ่งหน้าสู่ตลาดทุเรียนขนาดใหญ่ในประเทศ เช่น นครคุนหมิง ฉงชิ่ง และเฉิงตู ซึ่งกระจายสินค้าสู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

นายหลิน เติ้ง ผู้รับผิดชอบ บริษัท Shenzhen Fantai Fresh Supply Chain จำกัด เผยว่า บริษัทฯ มีการนำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทยเป็นหลัก สินค้ามีการขึ้นสู่ที่จังหวัดหนองคายของไทย ใช้เวลาเร็วที่สุดเพียง 24 ชั่วโมงก็ถึงด่านโม้อาน ทำให้อัตราการสูญเสียของผลไม้สดลดลงอย่างมาก ในปีนี้ราคาขายปลีกทุเรียนนำเข้าในตลาดปลายทางลดลงร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว ส่งผลให้ยอดขายเติบโตอย่างต่อเนื่อง บริษัทมีการขยายตลาดภายในประเทศและขยายการจัดซื้อจากแหล่งกำเนิดเพิ่มขึ้นอย่างมาก

มณฑลยูนนานในฐานะแนวหน้าการเปิดประตูต่างประเทศของจีน มีความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้าอันแน่นแฟ้นกับประเทศผู้ผลิตทุเรียนหลักอย่างไทยและเวียดนาม โดยอาศัยศูนย์กลางการขนส่ง เช่น รถไฟจีน-ลาว ทางหลวงคุนหมิง-กรุงเทพฯ ทางน้ำระหว่างประเทศแม่น้ำล้านช้าง-แม่โขง และท่าอากาศยานนานาชาติฉางสุ่ยคุนหมิง สร้างระบบขนส่งที่เชื่อมโยงกันทางรถไฟ ถนน น้ำ และอากาศ ทั้งทั้งมณฑลมีสถานที่ควบคุมตรวจสอบจำเพาะผลไม้นำเข้าจำนวน 13 แห่ง ครอบคลุมด้านทางบกตามแนวชายแดนเวียดนาม สปป.ลาว เมียนมา รวมถึงท่าอากาศยานและท่าเรือ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยและมาตรการผ่านด่านที่ครบวงจร ได้ให้การสนับสนุนอย่างมั่นคงแก่การนำเข้าผลไม้สดจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างเป็นระบบและเป็นประจำ ตามสถิติของศุลกากรคุนหมิง ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2569 มณฑลยูนนานนำเข้าทุเรียนสด 319,000 ตัน มูลค่า 9,650 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 58.2 และ 46.5 ตามลำดับ ทั้งปริมาณและมูลค่านำเข้าอยู่ในอันดับหนึ่งของประเทศ คิดเป็นเกือบหนึ่งในสามของปริมาณและมูลค่าการนำเข้าทุเรียนสดทั้งหมดของประเทศ

ด้วยลักษณะเฉพาะของทุเรียนสดและผลไม้เขตร้อนที่มีระยะเวลาเก็บรักษาสั้น และมีความต้องการด้านเวลาผ่านด่านที่รวดเร็ว ศุลกากรคุนหมิงจึงเร่งพัฒนาการก่อสร้างศุลกากรอัจฉริยะอย่างต่อเนื่อง ผลักดันการสร้างสถานที่กักกันโรคพืชและตรวจสอบสินค้าเกษตรสดที่นำเข้า โดยจัดตั้งห้องปฏิบัติการคัดกรองและระบุชนิดเบื้องต้นของศัตรูพืชและสิ่งมีชีวิตต่างถิ่น ติดตั้งอุปกรณ์เฉพาะทาง เช่น กล้องจุลทรรศน์แบบสเตอริโอ และตู้เพาะเลี้ยงควบคุมอุณหภูมิ ช่วยลดระยะเวลาการตรวจสอบลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในขั้นตอนการตรวจสอบสินค้า ยังได้นำเครื่องตรวจสอบอัจฉริยะแบบพกพาผ่านระบบ 5G มาใช้งาน เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ประกอบการและฉลากสินค้าโดยอัตโนมัติ ช่วยระบุศัตรูพืชที่พบบ่อย ซึ่งช่วยยกระดับประสิทธิภาพการตรวจสอบสินค้าสด

นายหวง จงเหล่ หัวหน้าแผนกงานบูรณาการ ศุลกากรเหมิงล่า เผยว่า ทางศุลกากรได้แนะนำให้ผู้ประกอบการใช้การแจ้งสำแดงล่วงหน้า และการนัดหมายเพื่อตรวจสอบสินค้า ซึ่งเป็นมาตรการอำนวยความสะดวกของศุลกากร สร้างกลไกการประสานงานอย่างรวดเร็วหลายหน่วยงาน และกลไกการตอบสนองการตรวจสอบอย่างฉับไว ประสิทธิภาพการผ่านด่านโดยรวมเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 80 โดยยึดมั่นในหลักความปลอดภัย ผลักดันให้ขนาดการค้าขยายตัวเพิ่มขึ้น ในปีนี้ รถไฟจีน-ลาว ยังได้นำเข้าทุเรียนจากกัมพูชาเป็นครั้งแรก และทุเรียนลาวก็ได้รับอนุญาตให้ส่งออกสู่จีน แหล่งนำเข้ากำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในอนาคตผู้บริโภคในตลาดทุเรียนภายในประเทศจะมีทางเลือกที่หลากหลายยิ่งขึ้น

ตามสถิติของศุลกากรคุนหมิง ในช่วงครึ่งปีแรกของปีนี้ ปริมาณทุเรียนสดที่นำเข้าทางรถไฟจีน-ลาว 130,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.9 รถไฟจีน-ลาวได้กลายเป็นช่องทางขนส่งทางบกสำคัญสำหรับผลไม้สดจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สู่จีน

การบริการผ่านด่านที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ รวมถึงเส้นทางข้ามพรมแดนที่สมบูรณ์แบบ กำลังทำให้ผลไม้คุณภาพสูงจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางสู่โต๊ะอาหารของประชาชนจีนได้อย่างรวดเร็ว จากวันที่เคยเป็นของหายากราคาแพง สู่ปัจจุบันที่มีแหล่งสินค้าเพียงพอคุณภาพดี ราคาเหมาะสม "อิสระภาพทางทุเรียน" กำลังเข้าใกล้ความเป็นจริง การค้าข้ามพรมแดนที่หวานขึ้นกำลังปล่อยพลังอย่างต่อเนื่อง และผลประโยชน์จากการค้าและเศรษฐกิจระดับภูมิภาคกำลังส่งผลดีต่อทุกครัวเรือนอย่างเป็นรูปธรรม

5. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

5.1 การขนส่งระบบห่วงโซ่ความเย็นรถไฟจีน-ลาว ยกระดับคุณภาพทุเรียนนำเข้าในราคาย่อมเยา

ในช่วงฤดูร้อน ทุเรียนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทยอยออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2569 ผู้สื่อข่าวจาก China Daily ได้ลงพื้นที่สำรวจตลาดค้าส่งผลไม้จีนหมาเจิ้งชางในนครคุนหมิง พบว่า ราคาทุเรียนในปีนี้อลดลงจากปีก่อนราวร้อยละ 30 ส่งผลให้ตลาดคึกคักทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน ทุเรียนพันธุ์หมอนทองผลไม้มีราคาอยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 40-50 หยวน ลดลงจากปีก่อนหน้าที่อยู่ระดับกิโลกรัมละ 50-60 หยวน ซึ่งดึงดูดให้ประชาชนจำนวนมากเข้ามาเลือกซื้อ

เบื้องหลังการที่ราคาทุเรียนลดลงแต่คุณภาพดีขึ้น คือการยกระดับการขนส่งระบบห่วงโซ่ความเย็นข้ามพรมแดนทางรถไฟจีน-ลาวอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน 2569 มีตารางให้บริการขบวนรถไฟขนส่งระบบห่วงโซ่ความเย็น จีน-ลาว-ไทย (สถานีแหลมฉบัง - สถานีเวียงจันทน์ใต้ - สถานีหวังเจียอิงตะวันตก) เป็นประจำ โดยออกเดินทางและถึงจุดหมายตามเวลาที่กำหนด ทำให้การขนส่งผลไม้ข้ามพรมแดนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ของการดำเนินงานที่มีมาตรฐานทั้งด้านเวลา สถานที่ และปริมาณ หน่วยงานการรถไฟได้นำตู้คอนเทนเนอร์ควบคุมอุณหภูมิได้จากกระยะไกลแบบใหม่มาใช้ ซึ่งสามารถควบคุมอุณหภูมิได้อย่างแม่นยำในระดับบวกหรือลบ 0.5 องศาเซลเซียส รับประกันการรักษาอุณหภูมิคงที่ตลอดเส้นทางแบบ "ตู้เดียวถึงปลายทาง" ทำให้อัตราการสูญเสียของผลไม้ระหว่างการขนส่งลดลงจากร้อยละ 15 เหลือต่ำกว่าร้อยละ 5

ณด่านรถไฟโมฮาน หน่วยงานการรถไฟได้ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับศุลกากร โดยนำร่องรูปแบบการสำแดงล่วงหน้า ณ พื้นที่ต้นทาง สร้างกลไกการทำงานร่วมกันแบบ 3 ขั้นตอนล่วงหน้า ได้แก่ "บัญชีรายการสินค้าทางรถไฟ + การสำแดงของผู้ประกอบการ + การตรวจสอบของศุลกากร" พร้อมจัดช่องทางพิเศษสีเขียวสำหรับการขนส่งสินค้าสด โดยให้สิทธิพิเศษในการเข้าพื้นที่ก่อน ตรวจสอบก่อน และส่งตรวจก่อน ซึ่งสามารถดำเนินการตรวจสอบและปล่อยสินค้าได้เร็วที่สุดภายใน 8 นาที

เมื่อสินค้ามาถึงนครคุนหมิง หน่วยงานการรถไฟได้เปิดช่องทางพิเศษสำหรับสินค้าสด โดยให้บริการ "ให้สิทธิรับ-ส่งก่อน จอดตำแหน่งก่อน ต่อขบวนก่อน" สามารถดำเนินการใช้เครน/รถเข้าไปยกตู้และขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์แล้วเสร็จภายใน 90 นาทีหลังขบวนรถไฟถึงสถานี นอกจากนี้ ยังใช้ประโยชน์จากศูนย์โลจิสติกส์ทางรถไฟซึ่งสร้างขึ้นบริเวณใกล้สถานีรถไฟหวังเจียอิงตะวันตก เพื่อให้บริการแบบ "จุดเดียวเบ็ดเสร็จ" ครอบคลุมการเก็บรักษาในคลังสินค้า การคัดแยกกระจายสินค้า และการขนส่งต่อ ทำให้ทุเรียนสดสามารถขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ทั้งทางถนนและทางรถไฟ สามารถส่งถึงกว่า 30 เมืองทั่วประเทศภายใน 48 ชั่วโมง

นับตั้งแต่ต้นปีจนถึงวันที่ 27 กรกฎาคม 2569 ผลไม้นำเข้าที่ขนส่งทางรถไฟจีน-ลาว มีปริมาณกว่า 184,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.77 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ในจำนวนนี้เป็นทุเรียนมากถึง 172,300 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.96 โดยมีปริมาณนำเข้าผลไม้สูงสุดในวันเดียวอยู่ที่ 3,941 ตัน ซึ่งทำลายสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์หลายครั้งในปี

การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของการขนส่งระบบห่วงโซ่ความเย็นทางรถไฟจีน-ลาว ไม่เพียงลดต้นทุนโลจิสติกส์และอัตราสูญเสียของผลไม้ลงอย่างมาก หากยังทำให้ประชาชนทั่วไปได้รับผลประโยชน์จากการยกระดับโลจิสติกส์ข้ามพรมแดนอย่างเป็นรูปธรรม ทุเรียนซึ่งเคยเป็นผลไม้ที่มีราคาสูงจนประชาชนมักลังเลที่จะซื้อรับประทานบ่อยครั้ง ปัจจุบันกำลังเข้าสู่ครัวเรือนนับหมื่นนับแสนด้วยราคาที่จับต้องได้และคุณภาพที่สดใหม่ยิ่งขึ้น